

FONS APEL·LES MESTRE I OÑÓS

1. Àrea d'identificació

1.1. Codi de referència

CAT CEDOC 3.24.

1.2. Nivell de descripció

Fons.

1.3. Títol

Fons Apel·les Mestres.

1.4. Data/es

(1876-1936).

1.5. Volum i suport

3 capsos d'arxiu i 10 volums.

2. Àrea de context

2.1. Nom del/s productor/s

Apel·les Mestres i Oñós (Barcelona, 1854-1936).

2.2. Història del/s productor/s

Nascut a Barcelona el 1854, Apel·les Mestres fou un artista polifacètic: dibuixant, músic, escriptor i escenògraf. Va viatjar per Espanya, el Japó i França, país on va fer estades a París. I es va casar amb una parisenca, Laura Ràdenez. Encara que la seva activitat professional era la de dibuixant, la seva concepció total de l'obra d'art va fer que es dediqués també a la música i a la literatura. Com a escriptor és autor d'una sèrie de poemes narratius, sovint de tema llegendari, que s'utilitzaren com a argument de peces dramàtiques breus, musicades per diferents compositors. La seva carrera teatral va començar el 1883 amb

l'estrena de *La nit al bosc*, amb música de Josep Rodoreda. Altres obres seves són: *La Rosons* (1901); *La viola d'or* (1910), amb música d'Enric Morera; *Picarol* (1901); *Gaziel* (1906), i *Liliana* (1911), amb música d'Enric Granados. Així mateix, és autor d'un llibre i d'un himne sobre Ansem Clavé. Entre el 1877 i el 1885 col·laborà en revistes catalanes, com «La Campana de Gràcia» i «L'Esquella de la Torratxa». Apel·les Mestres concebia el llibre com un objecte global, n'escrivia els poemes, els il·lustrava, hi posava la música i tenia cura de l'edició, el disseny i el relligat. És considerat un innovador i iniciador del Modernisme. A partir del 1914, a causa de la ceguesa, va deixar de dibuixar i es dedicà a la composició de nombroses cançons, generalment inspirades en aires populars, per a veu i piano, tot dictant la melodia, que transcrivien músics professionals, com Joan Massià i Frederic Lliurat. Els compositors Enric Morera, Cassià Casademont, Celestí Sadurní, Josep Rodoreda, Lluïsa Casagemas, Joan Salvat, Eugeni Badia, Carme Karr i Enric Obiols van posar música als seus poemes. Durant la Primera Guerra Mundial es va posicionar a favor dels aliats, als quals dedicà l'himne *No passareu*. Per aquest motiu, el 1920 el govern francès li va atorgar la Creu de la Legió d'Honor. Apel·les Mestres morí el 19 de juliol de 1936.

2.3. Història arxivística

El fons va ingressar al CEDOC amb un inventari manuscrit previ, incomplet. El segell d'Apel·les Mestres, present en moltes de les partitures, i de l'exlibris de la seva esposa, Laura Ràdenez, als volums relligats ha permès la identificació i unificació del fons i la redacció de l'inventari, efectuat l'any 2018.

2.4. Dades sobre l'ingrés

Donatiu dels hereus de confiança d'Apel·les Mestres i Oñós.

3. Àrea de contingut i estructura

3.1. Abast i contingut

La major part del fons està format per partitures de música impresa, preferentment composicions per a veu i piano (cançons, valsos, gavotes) amb música dels autors Celestí Sadurní, Borràs de Palau, Carmen Karr, Cassià Casademont i Joan Lamote de Grignon, entre molts altres compositors d'àmbit internacional. També conté una part de partitures de música manuscrita dels autors Eduard Granados, Apel·les Mestres, Lluïsa Casagemas i Enric Obiols, moltes de les quals relligades i amb dedicatòries adreçades

a Apel·les Mestres. Val a destacar-ne una petita part de correspondència, com per exemple cartes d'Apel·les Mestres amb la Societat Euterpe i amb la Comissió Executiva del Cinquantenari de la Fundació dels Cors de Clavé.

3.2 Sistema d'organització

1. Partitura manuscrita
2. Partitura impresa
3. Volums relligats de partitures
4. Correspondència personal

4. Àrea de condicions d'accés i ús

4.1. Condicions d'accés

Lliure.

4.2. Condicions de reproducció

Es podran reproduir totes les obres que siguin de domini públic o estiguin exhaurides. Per a la reproducció de les obres que no pertanyen al domini públic, només serà possible per a ús privat del sol·licitant i exclusivament per fins d'investigació, tot respectant la legislació vigent de la Llei de la propietat intel·lectual.

4.3. Llengües i escriptura dels documents

Català, castellà i francès.

4.4. Característiques físiques i requeriments tècnics

En general, el fons es presenta en bon estat de conservació, excepte la premsa, que presenta un estat [només] regular, per les característiques del paper i de la tinta.

7. Àrea de control de la descripció

7.1. Autoria i data/es (OB)

Cristina Forns de Rivera, el 26/09/2018.

7.3. Regles o convencions (OP)

NODAC. Norma de Descripció Arxivística de Catalunya.